

Kameny s rytým křížem

V obsáhlém výčtu drobných kamenných památek okresu Jihlava je skupina objektů, kterou nelze s jistotou přiřadit k žádné z kategorií tohoto soupisu. Jejich společným znakem je minimální opracování kamene a ryté vyobrazení kříže (způsob rytí je považován za nejrychlejší a nejméně pracný. Nejčastěji se s ním setkáváme u starých náhrobních nebo u hraničních kamenů). Jejich účel je s největší pravděpodobností pamětní, může se však jednat o kameny, jejichž prvotním významem bylo určení hranic, či vyznačení pozemku.

- Dušejov

- Nachází se asi 150 m vlevo od silnice Jihlava - Pelhřimov. V místě nazývaném Dubovo boroví asi 60 m východně od objektů zemědělského družstva.

- Plochý kámen nepravidelného tvaru s rytinami tří povýšených křížů. V současné době je patrný pouze prostřední kříž.

- 159 x 138 x 35 cm

- Aš 1806, Jaroš 19

- Pozemek, na kterém se kámen nachází, dříve patřil ke stavení č. 13. Ten od roku 1709 až do roku 1890 patřil rodu Dubů (odtud název lesa „Dubovo boroví“). Podle J. Paulusové pochází rytiny křížů od posledního hospodáře toho jména na gruntě pana Jana Duby (1846 - 1890). Mezi roky 1878 - 1888 se panu Dubovi údajně narodilo šest dětí. Všechny však brzy po porodu zemřely. Kříže na kameni by tak mohly symbolizovat vymření rodu. Pan Jan Duba zemřel ve věku 43 let na souchotiny.

- Hlávkov

- Leží na lesní cestě do Vyskytné, asi 500 m jihovýchodně od obce.
- Plochý kámen bez větších tvarových retuší. V horní části je rytý latinský křížek na obdélníkové základně. Po pravé straně křížku jsou velkým psacím písmem ryté iniciály: „J. Z.“.
- 132 x 72 x _ cm
- Aš 1407, Jaroš 147
- Podle pověsti v těchto místech při pochůzce zemřel pošťák.

- Hrbov

- Nachází se na zbytku hráze zaniklého rybníka Míhal v katastru obce Hrbov. Asi 200 metrů od rybníka Baba.

- Plochý kámen bez větších tvarových retuší. Na přední straně je přes celou plochu rytý velký latinský kříž.

- 89 x 72 x 25 cm

- Dříve vedla po hrázi dnes neexistujícího rybníka cesta do Záborné. Podle tradované pověsti se v tomto místě při cestě ze Záborné do Hrbova převrhl svatební kočár a svatebčané utonuli.

- Kámen byl objeven panem Drahošem Brabcem dne 24. ledna roku 2015. V květnu téhož roku byl kámen vykopán a očištěn. Podle mapy stabilního katastru z roku 1838 by se ale také mohlo jednat o hraniční kámen mezi Polnou a Hrbovem. Kámen je typově velmi podobný dnes pohřešovanému kamenu, který se dříve nacházel na Hrbovském kopci (NPÚ 1000150935, ÚSKP: (53744/7-5144)). I tento kámen se nacházel na hranici Polné a Hrbova. Je tedy pravděpodobné, že se jednalo o hraniční kameny.

- **Jeclov**

- Nachází se asi 800 m jihovýchodně od obce. Cesta k němu vede z jihovýchodního okraje obce, kde ze silnice do Luk nad Jihlavou odbočuje šikmo vpravo polní cesta. Cesta se přiblíží k lesu po její pravé straně. V místě, kde je vpravo velký dub, se z cesty odbočí kolmo vpravo na malou mýtinu.

- Přírodní kámen s rytinou latinského kříže na obdélníkové základně. Na temeni kamene jsou vyryta písmena „VH“.

- 180 x 75 x 72 cm

- Aš 1903, Jaroš 134

- **Kněžice**

- Kámen se nachází asi 60 m od hráze. Po levé straně cesty, asi 3 m od cesty v smrkovém porostu.

- Neopracovaný kámen s rytinou latinského kříže (20 x 10 cm).

- 60 x 90 x _ cm

- Podle pověsti byl v těchto místech pokousán vzteklým psem mladík z Hrutova. Ten byl později kvůli vzteklině svázán a vezen do Jihlavy. Na cestě za Brtnicí ale zemřel.

- Večeřa

- Pověst je též spojována s kamenem Kněžice 0910.

- Vyskytná nad Jihlavou

- Nachází se vpravo od silnice odbočující ze silnice Vyskytná - Ježená do Jiřína u vodní propusti, asi 50 m před mostkem přes potok, asi 50 m od křižovatky.

- Kámen bez větších tvarových retuší. Na přední straně je v pravé části plochy rytina povýšeného kříže.

- 80 x 64 x 29 cm

- Podle místní pověsti byl kámen postaven v době třicetileté války. Údajně jsou zde pohřbeni poražení švédští vojáci.

- Aš 1507, Jaroš 145

- Záborná

- Nachází se v lese, asi 100 m od Skrýšovského rybníka.
- Jednostranná úzká deska. Na přední straně je v horní části plochy vytesaný menší řecký křížek.
- 81 x 24 x 15 cm
- Podle pověsti se na tomto místě při pádu ze stromu zabil chlapec, který vybíral vraní hnízdo.
- Aš 2319, Jaroš 153

